

Vedle osvojení češtiny jako druhého jazyka a kontaktu s českými mluvícími vrstevníky je pro děti, které se učí česky, velice důležitá i **gramotnost v mateřském jazyce**. Pro celkový vývoj dítěte je znalost prvního jazyka velmi důležitá. Dítě se pak mnohem lépe učí nové poznatky, pokud si je může spojit s vědomostmi a znalostmi osvojenými v mateřštině.

VÍCEJAZYČNOST:

- ✘ Předchází sociálnímu vyloučení dětí, jejichž mateřský jazyk se liší od jazyka většinové společnosti.
- ✘ Umožňuje dětem lépe zakořenit v novém prostředí.
- ✘ Posiluje identitu dítěte a jeho sebevědomí.
- ✘ Rozvíjí jazykové schopnosti a myšlení napříč jazyky.
- ✘ Umožňuje uchování kulturního dědictví (m. j. tradice, pohádky, sounáležitost s komunitou...).

Vícejazyční žáci používají své jazyky k různým účelům a v komunikaci s různými lidmi (mateřský v rodině, druhý v širší společnosti, ve škole atd.), tím je také ovlivněna slovní zásoba, úroveň ovládnutí i jazyková preference. Znalost mateřského jazyka je pro tyto děti nejen prospěšná, ale většinou také nutná k tomu, aby komunikovaly se členy své rodiny. Bez znalosti mateřského jazyka sice obstojí ve škole, ale mohou mít vážné problémy v komunikaci s rodiči, což může způsobit potíže s výchovou a chováním. Důležitá je tedy spolupráce školy s rodiči – jednak aby našli cestu, jak dítě co nejlépe naučit česky, ale také jak zachovat a dále rozvíjet dovednosti v prvním jazyce dítěte.

DOPORUČUJEME:

- ✘ Nesnažte se děti od mateřského jazyka odstříhnout – hrozí jim ztráta identity. Nabízejte dětem dostatek příležitostí k rozšíření využití mateřského jazyka (dětský kolektiv s mateřským jazykem, návštěvy země původu atd.).
- ✘ Výchova dětí v jazyce vaší rodiny je velmi důležitá, protože jen tak s nimi můžete komunikovat v jazyce, ve kterém se cítíte sebejistě.
- ✘ Učitelé by neměli rodičům radit, aby doma mluvili se svými dětmi pouze česky, protože děti by se mohly naučit od rodičů, kteří dostatečně neznají češtinu, chybné obraty, výslovnost apod. Zároveň by přišly o možnost rozvíjet se ve svém rodném jazyce.
- ✘ Zaveďte si domácí jazyková pravidla, která vám budou vyhovovat.
- ✘ Rozvíjejte mateřský jazyk, a to nejen mluvený, ale i čtený/psaný.

Je důležité, aby pro děti existovaly vhodné podmínky pro používání jazyka rodiny i v mateřských školách a ve školách. Pro používání jazyka je velkým přínosem, pokud si děti uvědomí jeho hodnotu i mimo rodinné prostředí. Posiluje to jazykové povědomí všech zainteresovaných osob, jazykovou různorodost a neformální možnosti využití všech jazyků. Promluvte si s pracovníky vzdělávacích institucí, které vaše děti navštěvují, a informujte se na způsoby jejich přístupu k mnohojazyčnosti. Váš názor na něj si pracovníci jistě rádi vyslechnou, stejně jako informace o vaší kultuře a tradicích.

Ve škole mají větší šanci naučit se vyučovací jazyk a celkově uspět ty děti, jejichž rodinní příslušníci s nimi mohli trávit čas, vyprávěli jim příběhy nebo s nimi hovořili způsobem, který rozvíjel slovní zásobu v jejich mateřském jazyce. Znalosti a schopnosti dětí jsou přenositelné z mateřského jazyka naučeného doma do jazyka používaného ve škole.

UŽITEČNÉ ODKAZY:

- 👁 [Časopis pro vícejazyčné děti a multikulturní výchovu Kamarádi \(www.zaedno.org/home-kamaradi\)](http://www.zaedno.org/home-kamaradi)
- 👁 [K navazování na odborné pojmosloví v mateřském jazyce mohou posloužit překladové slovníčky \(https://www.inkluzivniskola.cz/prekladove-slovnicky\)](https://www.inkluzivniskola.cz/prekladove-slovnicky)
- 👁 <http://www.multilingual-families.eu/repository/for-parents>
- 👁 <https://www.inkluzivniskola.cz/vicejazycnost>
- 👁 Cummins, J.: Vzdělávání vícejazyčných žáků. In: Existuje-li to, je to možné: inspirace pro vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem. META slaví 15, s. 183–190. Praha 2021.

Además de la adquisición del checo como lengua extranjera y del contacto con los coetáneos que hablan checo, **la alfabetización en la lengua materna** es también muy importante para los niños que aprenden el checo. El conocimiento de su lengua materna es muy importante para el desarrollo general del niño. Para el niño es más fácil ganar nuevas nociones, si las puede conectar con el saber y el conocimiento adquirido en su lengua materna.

MULTILINGÜISMO:

- * Previene la expulsión social de los niños, cuya lengua materna difiere de la de la sociedad mayoritaria.
- * Posibilita a los niños a adaptarse en un nuevo entorno.
- * Refuerza la identidad del niño y su confianza en sí mismo.
- * Desarrolla habilidades lingüísticas y pensamiento a través de los idiomas.
- * Permite la preservación del patrimonio cultural (tradiciones, cuentos infantiles, pertenencia a la comunidad...).

Los alumnos multilingües usan sus idiomas para varios propósitos y en la comunicación con varias personas (el materno en casa, el otro en la sociedad más amplia, en la escuela, etc.), eso afecta también al vocabulario, al nivel del dominio y a la preferencia lingüística. El conocimiento de la lengua materna no es solo beneficioso para estos niños, sino mayormente necesario para que se comunicaran con los miembros de su familia. Sin el conocimiento de la lengua materna sobrevivirán en la escuela, pero pueden tener graves dificultades en la comunicación con sus padres, y eso puede causar problemas con su crianza y su comportamiento. Entonces, la cooperación de los padres y la escuela es importante – por una parte para encontrar la forma como enseñar el checo al niño lo mejor posible, y por otra parte como mantener y desarrollar aún más las habilidades en su primera lengua.

LES RECOMENDAMOS:

- * No traten de separar a los niños de su lengua materna – corren el riesgo de perder su identidad. Ofrezcan a los niños varias oportunidades para ampliar su uso de la lengua materna (grupo de niños que usan el mismo idioma, visita al país de origen, etc.).
- * La crianza de los niños en el idioma de su familia es muy importante porque así ustedes pueden comunicarse con ellos en el idioma, en el cual se sienten seguros.
- * Los maestros no deberían aconsejar a los padres que hablen con sus niños solo en checo porque ellos podrían aprender de sus padres, que no saben el checo suficientemente, locuciones y pronunciación con errores. Al mismo tiempo, perderían la oportunidad de desarrollarse en su lengua materna.
- * Establezcan en casa las reglas del idioma que les convendrán a ustedes.
- * Desarrollen su lengua materna, no solo la hablada, sino también la lectura/escritura.

Es importante que los niños tengan condiciones adecuadas para el uso de la lengua de la familia aun en las guarderías y las escuelas. Es un gran beneficio para el uso de la lengua, si los niños toman en cuenta su valor aun fuera de su círculo familiar. Refuerza la conciencia lingüística de todas las personas involucradas, la diversidad lingüística y el uso informal de todos los idiomas. Hablen con los trabajadores de las instituciones educativas frecuentadas por sus hijos e informense sobre su postura ante el multilingüismo. Los empleados seguramente estarán interesados en saber su opinión al respecto, igual que las informaciones sobre su cultura y tradiciones.

Los niños, cuyos familiares pudieron pasar tiempo con ellos, contarles historias o charlar con ellos de manera que ampliaba su vocabulario en la lengua materna, tienen más posibilidades de aprender el idioma de instrucción y triunfar en la escuela. Es posible transferir los conocimientos y habilidades de los niños de la lengua materna adquirida en casa a la lengua usada en la escuela.

ENLACES ÚTILES:

- 📖 Revista para los niños multilingües y la educación multicultural Kamarádi (www.zaedno.org/home-kamaradi)
- 📖 Estos diccionarios de traducción pueden servir para el desarrollo de la terminología profesional en la lengua materna (<https://www.inkluzivniskola.cz/prekladove-slovnicky>)
- 📖 <http://www.multilingual-families.eu/repository/for-parents>
- 📖 <https://www.inkluzivniskola.cz/vicejazycnost>
- 📖 Cummins, J.: Vzdělávání vicejazyčných žáků. In: Existuje-li to, je to možné: inspirace pro vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem. META slaví 15, s. 183–190. Praha 2021.